Japansk kirsebær

Prunus serrulata

Kort fortalt

- *Prunus serrulata* – rosenfamilien (Rosaceae).
- Hjemmehørende i Japan, Korea og Kina; kirsebærblomsten er et nationalsymbol i Japan.
- Løvfældende lille træ med blank, rødbrun bark og savtakkede blade.
- Enkle, hvide til lyserøde blomster om foråret; gule til røde høstfarver.
- Ude hele året i sol; om vinteren beskyttes skålen mod hård frost.
- Frøplanter blomstrer først efter nogle år og får enkle blomster – ikke fyldte som havesorterne.
- Frøene lægges i blød og skal have ca. 3 måneder i køleskab; spiringen er uregelmæssig.

Det kan du se frem til

Med frøene af japansk kirsebær har du grundlaget for en vinterhårdfør, blomstrende bonsai, som du selv former fra den første spire. Frøene skal først have ca. 3 måneder i køleskabet, og spiringen er uregelmæssig – enkelte frø kommer først året efter. Allerede i den første sommer kan du begynde formbeskæringen. Blomsterne kræver tålmodighed: En frøplante blomstrer først, når den er gammel nok – ofte efter 5 år eller mere – og får enkle, hvide til lyserøde blomster. Indtil da er det stammen, barken og formen, du arbejder med.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Japansk kirsebær (*Prunus serrulata*) er et lille, løvfældende træ fra rosenfamilien. Det vokser vildt i skove i Japan, Korea og Kina og har i over tusind år været plantet for sine blomster. I Japan er kirsebærblomsten – sakura – et nationalsymbol, og når træerne blomstrer, samles man under dem til hanami, „blomsterbeskuelse". Barken er blank og rødbrun med tydelige, vandrette korkporer, og de savtakkede blade får om efteråret gule til røde farver. De kirsebærtræer med fyldte, lyserøde blomster, man kender fra haver og parker, er sorter af blandet afstamning – den såkaldte Sato-zakura-gruppe. De formeres ved podning og kommer ikke igen fra frø. Frøplanter ligner vildformen og får enkle, hvide til lyserøde blomster. Som bonsai er japansk kirsebær værdsat for forårsblomsterne og den smukke bark. Frøplanter kræver dog tålmodighed: De blomstrer først efter nogle år, ofte efter 5 år eller mere.

Formering

Frøene skal have en kold periode, før de kan spire. Læg dem i lunkent vand i 24 timer, og bland dem derefter med let fugtigt sand eller kokos-såmuld i en lukket pose. Stil posen i køleskabet ved ca. 2–5 °C i ca. 3 måneder, og kontrollér jævnligt, at blandingen er fugtig, men ikke våd. Så derefter frøene 1–2 cm dybt i fugtig såjord eller kokos-såmuld, og stil såbakken køligt og lyst. Du kan

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

også så frøene i en potte om efteråret og lade den stå i læ udenfor vinteren over – så klarer frosten forbehandlingen, og frøene spirer, når det bliver forår. Spiringen er uregelmæssig; enkelte frø spirer først året efter. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Placering og lys

Japansk kirsebær vil have lyst og sol – i skygge blomstrer det dårligt. Kimplanter, der er sået inde, vænnes gradvist til at stå ude og flyttes først ud, når der ikke længere er risiko for nattefrost.

Vanding og næringsstoffer

Fra april til september har kirsebærtræet brug for rigeligt med vand. Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt, men undgå stående vand – det tåler træet dårligt. På varme sommerdage kan bladene overbruses med rent regnvand i stuetemperatur. Om vinteren holdes dyrkningsmediet kun let fugtigt. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 4. uge; organisk langtidsnæring kan også bruges.

Dyrkningsmedie

Færdig bonsai-jord er et godt valg. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 2. år om foråret, før knopperne bryder.

Beskæring

Vent med at beskære, til blomstringen er overstået, og klip derefter de nye skud tilbage til 2–3 blade. Blomsterknopperne til næste forår dannes i løbet af sommeren på korte sideskud – pas på ikke at fjerne for mange af dem, når du formbeskærer. Unge planter, der endnu ikke blomstrer, kan beskæres i hele vækstsæsonen. Større snit lægges om sommeren, hvor sårene heler hurtigt; om vinteren trænger svampe- og bakteriesygdomme let ind gennem snitsår hos kirsebær.

Vinteropbevaring

Japansk kirsebær er hårdført og skal have en kold vinter for at kunne hvile. Lad træet stå ude, også når bladene falder om efteråret – let frost skader ikke. I en skål er rødderne dog langt mere udsatte end i jorden, og når dyrkningsmediet fryser hårdt, kan skålen sprænge. Beskyt derfor skålen i god tid, når der er udsigt til flere døgn med frost eller nattefrost under ca. -5 °C: Grav skålen ned i haven, så kun stamme og krone er over jorden, og dæk jorden med blade – eller stil skålen i tørt sand i en flamingokasse. Du kan også stille træet i et koldt, helst frostfrit udhus eller en garage; når bladene er faldet, behøver det ikke lys. Kimplanter i deres første vinter skal altid stå frostfrit, fx i et uopvarmet rum ved 0–5 °C. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Når knopperne begynder at svulme om foråret, skal træet igen stå lyst, og de nye skud beskyttes mod sen nattefrost.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.